

Memo aan de Raad

Datum
Afdeling

17 december 2024
Samenleving/Gebiedsteam

**Behandelend
ambtenaar**
Manager

N. Kooiker

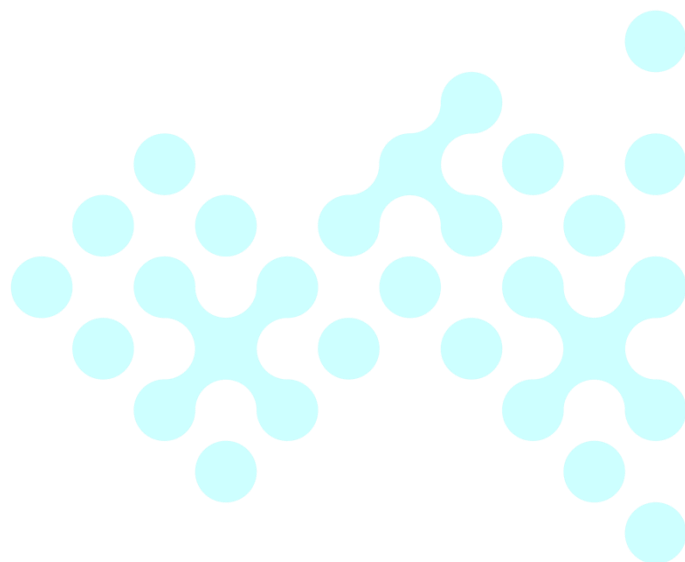
Onderwerp

Evaluatie Pilot Gebiedsteam op
School

S. Verwey en J. Piersma

**Portefeuille-
houder**

R. de Vries

Geachte raadsleden,

Inleiding

Met ingang van schooljaar 2022/2023 heeft de gemeente de pilot 'Gebiedsteam op School' (GTS) opgestart om met een preventieve aanpak op basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs de inzet van jeugdhulp te voorkomen.

De inzet hierbij is dat de pedagogische basisvoorzieningen worden versterkt door de gebiedsteammedewerker, die aan deze school verbonden is, gedurende een dagdeel de werkplek op school te laten hebben. Hierdoor worden gemakkelijker contacten met school gelegd, leert men elkaar kennen en er kan preventief worden gewerkt. Dit is ook in het belang van het voorkomen van schoolverzuim en thuiszitters.

Zo verstevigt de samenwerking met het onderwijs en wordt het domeinoverstijgend werken en de betrokkenheid van ouders bevorderd. Door te normaliseren worden eerst oplossingen gezocht in aanpassingen in de omgeving van het kind, alvorens jeugdhulp wordt ingezet.

Als compensatie van de extra werkzaamheden die voortvloeien uit deze pilot, is het gebiedsteam met 2 medewerkers uitgebreid. Dit is gefinancierd vanuit de NPO-gelden (Nationaal Programma Onderwijs). Van school is nodig dat een werkruimte beschikbaar wordt gesteld en ruime bekendheid wordt gegeven aan de aanwezigheid van het gebiedsteam. Ook moeten ouders voor de bespreking van hun kind worden uitgenodigd.

De opstart van de pilot was op iedere school anders door verschil in wensen en mogelijkheden. Dit is van invloed geweest op de duur van de pilot. Onderstaand gaan we nader in op de evaluatie van de pilot sinds de start per september 2022 tot heden.

Samenvatting Pilot GTS

Deelname en bereik

De pilot GTS wordt in samenwerking met de scholen uitgevoerd door het gebiedsteam Waadhoeke. Het werkgebied is verdeeld in twee regio's, nl. Stad (Franeker e.o.) en Platteland.

- **Stad:** Van de 14 scholen nemen nu 9 deel aan de pilot. Aan het begin was slechts één school betrokken. Door intensievere samenwerking tussen scholen en het gebiedsteam, gecombineerd met uitleg over de mogelijkheden via bestaande activiteiten (zoals Schoolmaatschappelijk Werk en deelname aan overleggen op de scholen), is de deelname vergroot.
- **Platteland:** Hier was de betrokkenheid van scholen al vanaf de start hoog. Inmiddels zijn alle scholen (19) aangesloten bij de pilot.

Resultaten en effecten

- **Vroegtijdige signalering:** Hoewel het voorkomen van verzuim niet direct is gemeten, zorgen korte communicatielijnen ervoor dat kinderen met problematiek eerder worden gesignaleerd. Dit maakt het mogelijk om sneller passende ondersteuning te bieden. Het aantal zichtbare zorgleerlingen is toegenomen, en er wordt beter afgestemd op hulpbehoeften van kinderen, ouders en scholen.
- **Toename GTS-uren:** De inzet op scholen is verder uitgebreid (van 2 fte per week naar 5,5 fte per week). Dit komt enerzijds door meer zichtbaarheid van GTS en anderzijds door een groei van aanmeldingen.

- **Ouderbetrokkenheid:** Door aanwezigheid en zichtbaarheid van GTS is het contact met ouders toegenomen. Dit leidt tot korte communicatielijnen en sneller opgepakte hulpvragen. Ouders ervaren de beschikbaarheid van GTS als een waardevolle aanvulling op wat een leerkracht kan bieden.

Samenwerking en expertise

- **Versterking samenwerking:** De fysieke aanwezigheid van GTS op scholen heeft de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp sterk verbeterd. Een positieve grondhouding van de school is hiervoor een voorwaarde. Er is veel geïnvesteerd in advies en meedenken met scholen over zorgen bij kinderen.
- **Beperkte expertise scholen:** Scholen signaleren zorgen en hebben veel kennis over leren, maar geven aan beperkte expertise te hebben over onderwerpen zoals gedragsproblemen, huiselijk geweld en kindermishandeling. GTS speelt hierin een onmisbare rol door te signaleren, door te verwijzen en kortdurende ondersteuning te bieden. Voorwaarde hierbij is de continuïteit van de gebiedsteammedewerker en diens kennisniveau.
- **Ketengerichte aanpak:** De samenwerking sluit aan bij de preventieve ketenaanpak jeugd. Het gebiedsteam heeft een verbindende rol tussen scholen, de GGD, wijkagenten en jongerenwerk. Hierdoor kan snel worden ingespeeld op thema's die binnen scholen spelen, zowel op individueel als groepsniveau.

Positieve ontwikkelingen

- **Groeiende interesse:** Positieve ervaringen op deelnemende scholen hebben geleid tot nieuwsgierigheid bij andere scholen. Voor de komende periode is het doel om ook de resterende vijf scholen in de stad te betrekken bij deze werkwijze. Voorwaarde voor deelname aan GTS is o.a. dat de school hiervoor een ruimte beschikbaar stelt en de aanwezigheid van de gebiedsteammedewerkers bekend maakt.
- **Workshops en overleg:** Tijdens een workshop op 24 oktober '24 werden onderwijsprofessionals en gebiedsteammedewerkers samengebracht om kennis te delen over kaders zoals de onderwijswet en Jeugdwet. Deze bijeenkomst, georganiseerd door de gemeente Waadhoeke, trok 48 deelnemers en op deze bijeenkomst is duidelijk geworden dat er al veel goed gaat in de samenwerking.

Conclusies

- **Impact van de pilot:** De pilot heeft laten zien dat korte lijntjes tussen scholen, ouders en het gebiedsteam essentieel zijn om vroegtijdig problemen te signaleren en hulp te bieden. De samenwerking en inzet van GTS draagt bij aan een meer preventieve aanpak en versterking van de jeugdhulp in de regio. Daarbij komt onze wens om meer grip te krijgen op de uitgaven Jeugdwet en draagt de inzet GTS daar positief aan mee.
- **Toekomstige kansen:** Om de samenwerking verder te verbeteren is het belangrijk om vroegtijdige ondersteuning verder uit te bouwen. Dit is cruciaal gezien de uitdagingen rondom de bekostiging van de Jeugdwet.
- **Verder versterken van de samenwerking tussen de scholen en GT;** We organiseren overleggen met regionale schoolkoepels als vervolg op eerdere bijeenkomsten.

- **Onderwijs:** Namens de drie onderwijskoepels is aangegeven dat de pilot van waarde is op de scholen met een positieve grondhouding. Aangegeven wordt dat dit, net als de continuïteit van de gebiedsteammedewerkers en hun kennisniveau, een voorwaarde is voor het slagen van de werkwijze.
- **De intentie** van betrokken partijen is om 'gebiedsteam op school' structureel voort te zetten. Dit wordt nader uitgewerkt en in Q1 2025 aan het college voorgelegd.

Zie de bijlagen 1, 2 en 3 voor verdere details en aanvullende informatie.

Van belang voor de raad

Gemeenten en het rijk investeren structureel in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. In de Hervormingsagenda Jeugd zijn afspraken opgenomen om de jeugdzorg te verbeteren en financieel gezond te maken.

Eén van de ambities in de landelijke hervormingsagenda is **'waar jeugdhulp nodig is, is deze toegankelijk en beschikbaar'**.

De afspraken in dit thema van de Hervormingsagenda hebben als hoofddoel ervoor te zorgen dat er met de beperkte beschikbaarheid van mensen en middelen scherpe keuzes gemaakt worden over wie er in aanmerking komt voor professionele jeugdhulp, waarbij de jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties altijd geholpen moeten worden. De acties die hierop worden genomen moeten ervoor zorgen dat jeugdigen en ouders met opvoed- en opgroevragen op een laagdrempelige manier terecht kunnen, dichtbij, in de wijk. Hiervoor heeft gemeente Waadhoeke de met ingang van september 2022 de pilot GTS ingericht.

Een andere ambitie van de hervormingsagenda is **'Jeugdigen en hun ouders kunnen voor jeugdhulp laagdrempelig en dichtbij huis terecht bij stevige lokale teams. Jongeren en ouders hebben regie over hun eigen leven en lossen problemen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op'**.

Dit vraagt om stevige lokale teams met voldoende kennis en expertise en verbinding met specialistische hulp. Teams die met ouders en jeugdigen kijken naar wat echt nodig is. Die niet alleen toegang verlenen, maar zelf lichte hulp verstrekken, gericht op het versterken van het gewone leven en de veerkracht van gezinnen en jongeren. Ze doen dit in goede verbinding met de lokale voorzieningen die beschikbaar zijn voor het brede sociaal domein, zoals bijvoorbeeld het onderwijs. Om gemeenten hierbij te ondersteunen heeft de VNG eerder dit jaar het richtinggevend kader voor toegang, lokale teams en integrale dienstverlening in het sociaal domein vastgesteld.

Met de pilot GTS kunnen jeugdigen en ouders met opvoed- en opgroevragen op een laagdrempelige manier dichtbij, op de eigen school terecht. De goede verbinding met het onderwijs zorgt ervoor dat kinderen op de school lichte hulp kunnen krijgen of naar de toegang tot zorg worden verwezen. Dit biedt tevens mogelijkheden om schooluitval te voorkomen en het aantal thuiszitters terug te brengen.

Vervolg

In Q1 2025 wordt het college een voorstel voorgelegd over de wijze van continueren van het werken door het gebiedsteam op de scholen. Mogelijke financiële consequenties daarvan worden eventueel aan de raad voorgelegd. Als er geen geld beschikbaar gesteld hoeft te worden, dan zal de raad actief worden geïnformeerd over het vervolg van 'gebiedsteam op school'.